

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Nicolai Revsneri IC. Oratio De Nomine Iesv, Dei & Mariae
Filij, summi Regis, ac Pontificis, Messiae, siue Christi à
Deo vncti**

Reusner, Nikolaus

Lavingae, 1582

VD16 R 1457

Oratio Secvnda. A Generoso Domino Ioanne Gothardo Streinio, Barone
Schuarzenauio, Gabrielis F. recitata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12443

lam, & moderatam seruetis constantiam
quò benè, & laudabiliter tandem exat
adolescentia, fructus capiat extremos vir-
tutis, & sapientiæ, & auctoritatis: sine qu-
bus rebus nulla ætas, quamvis longa, aut
honestas satis, aut honorabilis videri potest.

D I X I.

ORATIO SE- CVNDA.

*A Generoso Domino Ioanne Gotthardo Schu-
zenauio, Barone Schuarzenauio, Gabrit-
lis F. recitata,*

PRÆCLARE TV QU-
dem VVOLF G A N G
HENRICE Baro, & Soli-
ne carissime, de adolescentia
disciplina differis: sed tam-
Philosophicè hoc magis
mihi videtur; quàm Christianè: propterea
quòd ea magis complexus sis oratione tua:
quæ ad disciplinam, vt vocant, externam
pertinent. Ego verò sic existimo: homini
præsertim Christiano, vt philosophandum
sit, paucis philosophandum esse: nequaquam
huc

hanc potius scientiam, vt Ennius monet,
ingurgitandum: quàm ex ea degustandum:
vt hoc modo ad pietatem, ac religionem di-
uinam, omnis accomodetur virtus, & sa-
pientia humana: ex qua, veluti ex fonte
quicquid hauritur; non de face illud, sed
purum liquidumq; totum hauriatur opor-
et. Quanquàm igitur nullo modo impro-
bare possum, nec debeo: quæ tu grauiter
iam, & disertè philosophatus es, de præci-
pui adolescentiæ nostræ studijs, atque offi-
cijs: piè tamen, & rectè omninò me factu-
rum arbitror: si ad ea, quæ tu in medium
protulisti, vnum ego adhuc corollarium ad-
didero. Qua de re mihi equidem cogitanti,
venit in mentem illud; quod Plutarchus in
Camillo scribit: pietatem, &, (quod aiunt)
nequid nimis, in vita optimum esse. Nam
vt modestia nos cum homine, ita pietas cum
Deo coniungit: vtraque sanè honestæ disci-
plinæ perutilis, ac pernecessaria: sed multò
magis tamen pietas: qua sublata, omnis vir-
tus, & humanitas, & societas generis huma-
ni tollatur necesse est. Quam in sententiam
Paulus quoq; Apostolus de educatione pue-
rorum docens, cum disciplina vult coniungi
veram de Deo doctrinam: vt primum ita
scientiæ studium esse debeat (quemadmo-
dum Isidorus loquitur) Deum quærere: al-

terum verò, honestatem vitæ, cum innocen-
tiæ opere, consecrari. Sed quænam sit vera illa
pietas, & religio erga Deum: sacræ literæ do-
cere nos possunt: Philosophorum commen-
ta docere non possunt. Sic autem de adole-
scentiæ disciplina scribit regius ille Prophe-
ta David in Psalmis suis: In quo (inquit)
adolescens corrigit viam suam? Nimirum
in custodiendo sermones tuos Domine.
Quo sanè verbo, & veluti oraculo diuino
vir ille Dei sanctissimus optimam adole-
scentiæ disciplinam esse docet legis diuinæ culte-
diam: quippe quæ norma est, & quasi regi-
la vitæ, morumque magistra: & virtutis in-
dagatrix, expultrixque vitiorum: qua ducit
ad summam felicitatem, & beatam perueni-
tur immortalitatem. Nam quoniam adole-
scentia hominem collocat tanquam in via
huius biuii: vt quam quisque viuendi viam
sit ingressurus, maturè sibi eligat: si quidem
legem Dei magistram, & ducem sibi propo-
nat: nunquam is profectò à via recta aberra-
bit: neque in summo errore, & in maximarum
rerum ignorance versabitur: sed
cursum tenebit gloriæ sempiternum: & ad
portum felicitatis speratæ, vel in primo flexu
ætatis, appellet. Neque enim ad hanc rem
confert quicquam virtus, & disciplina hu-
mana: quæ nec viam dirigit adolescentem.

nec cor eius, animumque immutat: multo-
que minùs aut Deum reddit placatum: aut
vitam, & salutem meretur aternam. Sola
nimirum hæc vis est, & potentia verbi diui-
ni: quod veluti lucerna est (vt Psalmus ait)
& lampas semitæ nostræ: quæ in tantis te-
nebris erroris, & inscitæ lumen præfert cla-
rissimum: & pedes nostros in viam dirigit
veritatis, atque sanctitatis: sine quo quid
aliud potest homo, quàm aut miserè vagari
in mundo: tanquàm in labyrintho scele-
rum, ac vitiorum omnium: aut licenter er-
rare, & peccare? Magna quidem, & eximia
sunt bona adolescentiæ, & commoda: quip-
pe quæ flos ipse est, & optima pars ætatis; va-
cua adhuc, & immunis à cura & sollicitudi-
ne domestica: quæ suauiter fruitur cibo, &
potu, & somno: neq; aut morbis conflicta-
tur, aut alijs molestijs occupatur: sed in per-
petuo ferè gaudio viuit: vt in ea alacriter
feratur, & quasi exiliat, aureæ venæ scaturi-
go: quod Seneca dixit: præsertim quum
alia quoq; suppetunt bona corporis, ac for-
tunæ: vt sanitas, robur, formæ dignitas: vt no-
bilitas, libertas, opum copiæ: vt alia deniq;
his similia; quæ naturam, & vitam hominis
juuant. Quò si accedit quoque animi virtus,
& ingenij indoles, & ratio quædam, con-
formatioque artis, & doctrinæ: tum illud

C 4 nescio

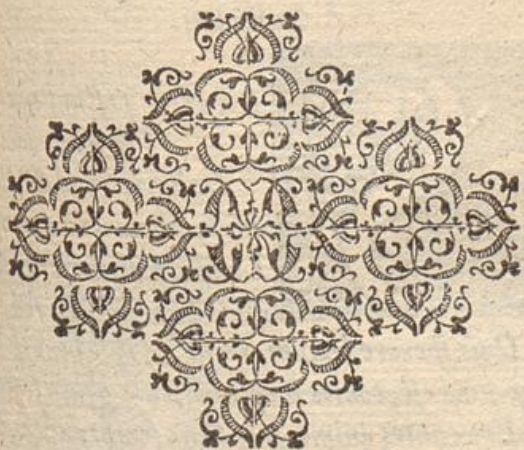
nescio quid præclarum, ac singulare solet
existere. Sed nisi tamen cum his tan-
tis bonis coniuncta sit cœlestis illa virtus:
quæ nos cum Deo coniungit: quam vel
pietatem, vel religionem nominare licet:
summum profecto ornamentum, adeoque
maximum ad vitam beatam præsidium ado-
lescentiæ deesse videtur. Nam ut cunque
sibi in bonis his, quæ dixi, externis homo
blandiatur: nihil tamen, in vita & animo
eius, purum, aut sanctum reperitur: donec
se totum tradat verbo diuino: ex cuius
præscripto vnus dies benè actus, ferè toti im-
mortalitati antepponendus est. Quare operi
inprimis danda est omnibus: ne hæc di-
sciplinæ ratio, quæ à lege pendet diuina, aut
planè negligatur: aut in longum tempus
differatur: sed ut per hanc adolescentiæ
ipsius maturè expurgetur impuritas: ne qui
ex turpitudine vitiorum labes animis asper-
gatur: quæ nec diuturnitate euanescere, nec
lustratione aliqua postea elui queat. Quæ
quidem ætas eò maiore cura, atque custodia
indiget: quò maior est eius vel inscitia, vel
animi ad libidinem & malitiam propensio:
ut si lege diuina ita semel ea pura, & integra
reddita fuerit: minimè dubium sit, firma-
ta iam ætate, quum adolescentiæ cupiditates
deferbuerint; eximias inde virtutes extrin-
gas

tas: adeoque optimum fore remedium mul-
tis sanandis vitijs, aut planè potiùs extirpan-
dis: quæ aliàs per totam ætatem fortassis hæ-
rerent. Siquidem malè acta adolescentia,
odiosam efficit senectutem: contrà autem
studia, quæ sunt in adolescentia, tanquàm
in herbis significant: quæ virtutis maturi-
tas, & quæ fruges industriæ sint futuræ. Opti-
ma igitur adolescentiæ disciplina est pietas,
seu religio: quæ legis diuinæ sapientia quæ-
dam est, atque custodia: quam qui collo suo
alligat, & inscribit mentis tabulæ: is, aucto-
re Salomone, longum sibi ævum, & pacem
gratiamque conciliat, tum apud Deum, tum
apud homines. Nam & ab hac vna salus ani-
mæ, & medicina expectanda est: & ab hac
vitiis, peccatorumque nostrorum omnis
petenda correctio: cuius in sinum, spe beatè
vivendi, tanquàm in portum, magna iacta-
tos tempestate, homines pios confugere vi-
demus. O vitæ Religio dux: ô virtutis pa-
rens, emendatrixque vitiis: quid non
modò nos, sed omninò vita hominum sine
te esse potuisset? Tu nos Deo coniunxisti:
Tu dissipatos homines in societatem eccle-
siæ conuocasti. Tu animos eorum, qui Deo
vni adhærent, igne caritatis accendisti; tu
scientia veritatis collustrasti; tu sordibus vi-
tiorum liberaisti: tu ab insidijs malorum, &

periculis conseruasti. Tu salutem peperisti: tu mortis terrorem sustulisti: tu vitæ tranquillitatem largita es. Tu bonarum legum omnium inuentrix: tu magistra morum, & disciplinæ fuisti. Ad te confugimus: a te opem petimus: tibi nos, & nostra omnia commendamus: in te omnem spem & fiduciam salutis nostræ collocamus. Cuius enim potius opibus vtamur, quam tuis? in qua & medicina salutis, & thesaurus illellet omnium medicinarum: qui est verbum diuinum: quod anima hominis agra tam anxie, & sollicitè quærit: quo, (vt Bernardus loquitur) & vtatur ad correctionem: & illuminetur ad cognitionem: & corroboretur ad virtutem: & reformetur ad sapientiam: & confirmetur ad decorum: & delectetur ad iucunditatem: & frauetur ad immortalitatem. O felicem, & fortunatam adolescentiam: quæ optimam hanc disciplinæ rationem consecratur: quippe quæ (vt Hieronymus ait) ætate fit semper doctior, vsu peritior, progressu temporis sapientior. O beatam, & laude dignam ætatem extremam: quæ fundamentis adolescentiæ benè ita constituta est: vt veterum tandem studiorum fructus carpat dulcissimos: quibus perceptis omnes res humanas facile contemnere ac despiciere possumus.

Te, te IESV appello: Tu lux, tu mens, tu
sermo es Dei immortalis. Tu verbum hoc
vitæ, & salutis primus homines edocuisti:
tu è sinu æterni patris ad nos protulisti. Da
obsecro intelligentiam; da sapientiam; da
virtutem: vt verbo diuino credamus: vt ei-
dem pareamus: vt in omnibus denique re-
bus, prosperis atque aduersis, soli huic spon-
tè, ac perpetuò confidamus: & spe beatè vi-
uendi, omnem in te cognoscendo, colen-
doque curam, operamque ponamus:
& salutem in eo tandem conse-
quamur sempiternam.

D I X I.

EX